

SAOPŠTENJE 76/2023

Datum objave:
 14.06.2023.

Preliminarni podaci

Kvartalni bruto domaći proizvod

Prvi kvartal 2023.

Saopštenjem su predstavljeni rezultati preliminarnog obračuna kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (QBDP) Crne Gore za prvi kvartal 2023. godine, u tekućim i stalnim cijenama, primjenom potrošne metode, a u skladu sa ESA 2010 metodologijom.

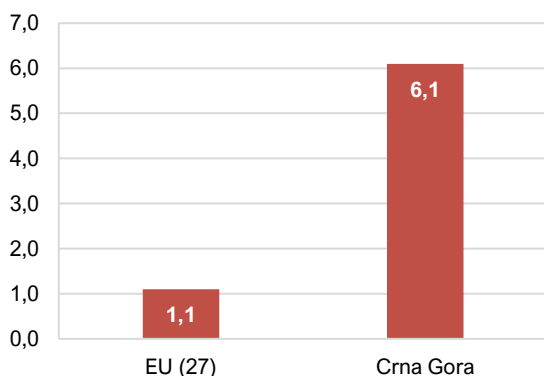
Bruto domaći proizvod Crne Gore u prvom kvartalu 2023. godine iznosio je 1 220,0 miliona eura, dok je u istom periodu prethodne godine iznosio 1 032,0 miliona eura.

Stopa realnog rasta BDP-a u prvom kvartalu 2023. godine iznosila je 6,1%.

Tabela 1. Kvartalni bruto domaći proizvod

	IQ 2023 (p)
BDP u tekućim cijenama, mil. EUR	1 220,0
BDP u stalnim cijenama, mil. EUR	1 095,2
Stopa nominalnog rasta, %	18,2
Stopa realnog rasta, %	6,1

Grafik 1. Realne stope rasta za IQ 2023, u %

Grafik 2. Realne stope rasta IQ 2021 - IQ 2023, u %

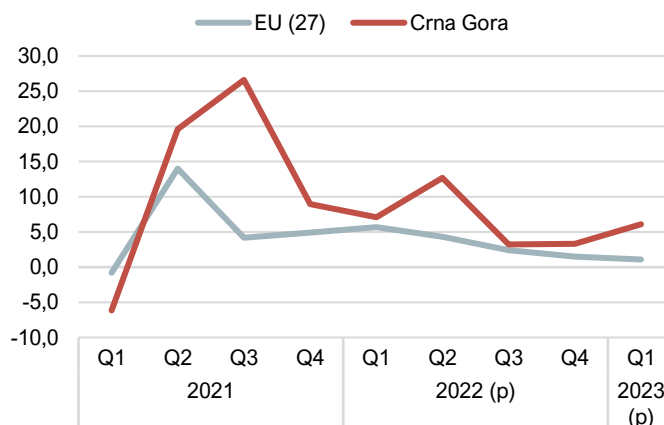

Tabela 2. Kvartalni BDP po potrošnoj metodi, u tekućim cijenama

Kategorije potrošnje		Vrijednost (u hilj. EUR)	
		IQ 2022 (p)	IQ 2023 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	1 115 515	1 349 607
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	883 695	1 090 691
1.2	1.2 Potrošnja države	231 820	258 917
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	253 306	286 079
3	3 Promjene u zalihama	-2 272	14 460
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-334 571	-430 115
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	488 514	666 166
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	823 084	1 096 280
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	1 031 978	1 220 031

Tabela 3. Struktura kvartalnog BDP-a, u tekućim cijenama, u %

Kategorije potrošnje		Struktura QBDP (%)	
		IQ 2022 (p)	IQ 2023 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	108,1	110,6
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	85,6	89,4
1.2	1.2 Potrošnja države	22,5	21,2
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	24,5	23,4
3	3 Promjene u zalihama	-0,2	1,2
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-32,4	-35,3
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	47,3	54,6
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	79,8	89,9
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	100,0	100,0

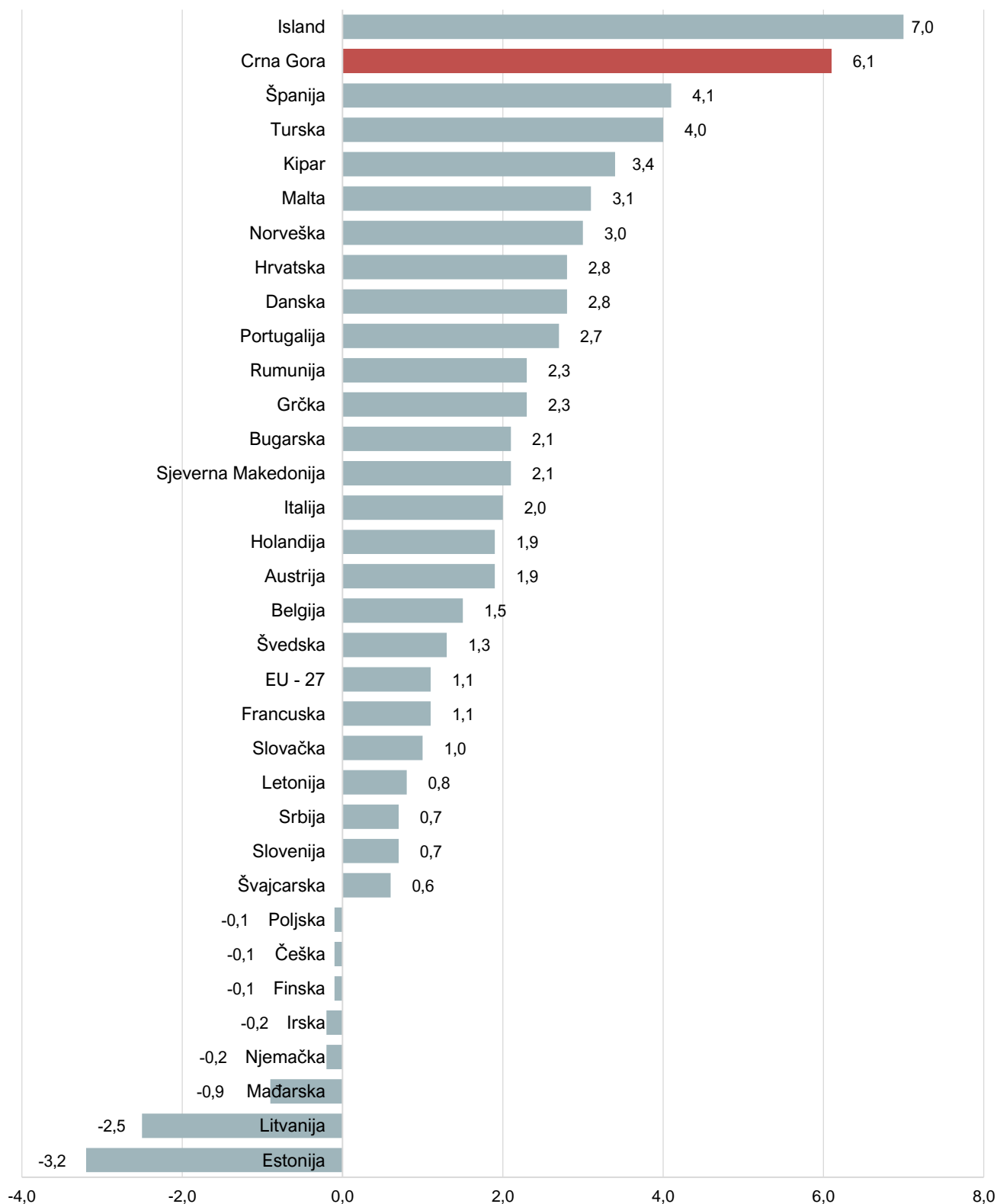
Tabela 4. Kvartalni BDP po potrošnoj metodi, u stalnim cijenama (cijene prethodne godine)

Kategorije potrošnje		Vrijednost (u hilj. EUR)	
		IQ 2022 (p)	IQ 2023 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	1 085 285	1 266 602
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	850 590	1 027 944
1.2	1.2 Potrošnja države	234 695	238 658
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	231 013	285 498
3	3 Promjene u zalihama	-64 145	-23 879
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-309 711	-433 042
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	439 133	629 002
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	748 844	1 062 044
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	942 442	1 095 179

Tabela 5. Struktura kvartalnog BDP-a, u stalnim cijenama (cijene prethodne godine), u %

Kategorije potrošnje		Struktura QBDP (%)	
		IQ 2022 (p)	IQ 2023 (p)
1= (1.1+1.2)	1 Finalna potrošnja	115,2	115,7
1.1	1.1 Lična potrošnja domaćinstava	90,3	93,9
1.2	1.2 Potrošnja države	24,9	21,8
2	2 Bruto investicije u osnovna sredstva	24,5	26,1
3	3 Promjene u zalihama	-6,8	-2,2
4 = (4.1- 4.2)	4 Saldo izvoza i uvoza roba i usluga	-32,9	-39,5
4.1	4.1 Izvoz roba i usluga	46,6	57,4
4.2	4.2 Uvoz roba i usluga	79,5	97,0
5= (1+2+3+4)	5 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	100,0	100,0

Grafik 3. Međunarodni pregled realnih stopa rasta BDP-a za IQ 2023, u %

Podaci o stopama realnog rasta BDP-a koje objavljuje EUROSTAT nalaze se na internet adresi:

<https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/teina011/default/table?lang=en>

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Uprava za statistiku objavljuje rezultate obračuna kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (QBDP), u tekućim i stalnim cijenama, primjenom potrošne metode, po kategorijama potrošnje.

Korišćena metodologija je u skladu sa Sistemom nacionalnih računa (SNA 2008) i Evropskim sistemom nacionalnih računa (ESA 2010).

Obračun kvartalnog BDP-a po potrošnoj metodi zasniva se na podacima sistema zvanične statistike Crne Gore. Shodno Zakonu o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (Sl. list CG br 18/12 i 47/19) i Programu zvanične statistike 2019-2023 (Sl. list CG br. 07/19) kao glavni proizvođači zvanične statistike za osnovne komponente bruto domaćeg proizvoda definisani su:

- Uprava za statistiku za statistiku realnog sektora i cijena,
- Centralna banka Crne Gore za monetarnu statistiku i statistiku bilansa plaćanja,
- Ministarstvo finansija za statistiku javnih finansija,
- Uprava prihoda i carina za statistiku fiskalnih prihoda i podatke uvoza i izvoza roba

Osnovne komponente BDP-a po potrošnoj metodi su:

- Lična potrošnja domaćinstava,
- Potrošnja države,
- Bruto investicije u osnovna sredstva,
- Promjene u zalihama,
- Saldo izvoza i uvoza roba i usluga

Izdaci za ličnu potrošnju domaćinstava obračunavaju se na osnovu podataka iz redovnih statističkih istraživanja (anketa o potrošnji domaćinstava, podaci statistike poljoprivrede, industrije, spoljne trgovine, statistike cijena), kao i podataka izvještajnih jedinica. Podaci se obračunavaju po metodi robnih tokova na detaljnom nivou klasifikacije lične potrošnje prema namjeni (COICOP).

Izdaci za finalnu potrošnju države obračunavaju se na osnovu podataka Ministarstva finansija primjenom ESA 2010 metodologije. Individualna potrošnja države obuhvata izdatke za obrazovanje, zdravstvo i socijalnu zaštitu i sport, kulturu i rekreaciju.

Ostali izdaci države predstavljaju kolektivnu potrošnju (opšte javne službe, odbrana, javni red i bezbjednost, ekonomski poslovi, zaštita životne sredine i sl.). Podaci finalne potrošnje države su u skladu sa klasifikacijom funkcija države (COFOG klasifikacija).

Bruto investicije u osnovna sredstva obračunate su na osnovu metode robnih tokova. Za obračun bruto investicija u osnovna sredstva korišćeni su podaci redovnih statističkih istraživanja (statistike spoljne trgovine, istraživanja o građevinskim radovima, istraživanja o investicijama u osnovna sredstva) i podaci Uprave prihoda i carina

Podaci o izvozu i uvozu roba i usluga obračunavaju se na osnovu podataka statistike spoljne trgovine Uprave za statistiku, podataka Uprave prihoda i carina i podataka Bilansa plaćanja Centralne banke Crne Gore.

Obračun QBDP-a po potrošnoj metodi urađen je i u stalnim cijenama (cijene prethodne godine). Na osnovu raspoloživih podataka obračun je izvršen u stalnim cijenama primjenom metode ekstrapolacije za potrošnu kategoriju potrošnja države, a za sve ostale potrošne kategorije obračun u stalnim cijenama je izvršen primjenom metode deflacije.

Podaci se publikuju shodno [Kalendaru objavljivanja podataka](#).

Poslednji objavljeni podatak se smatra preliminarnim i postaje konačan, u definisanom roku, predviđenim Kalendarom objavljivanja statističkih podataka.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Kvartalni bruto domaći proizvod](#)